

Kauno Šančių vidurinė mokykla

„Skaistumas žmogaus gyvenime“

**Tikybės
išplėstinis pamokos planas
IX klasei**

Planą paruošė tikybės mokytoja metodininkė Vesta Žiūraitienė

2011
Kaunas

Planą parengė
Kauno Šančių vidurinės mokyklos tikybos mokytoja metodininkė Vesta Žiūraitienė

*„Žmogus, kuris nesusivaldo, yra kaip atviras miestas,
kurio sienos sugriautos“*

(Pat 25, 28)

Pamokos tema: „Skaistumas žmogaus gyvenime“.

Pamokos tikslas: Skatinti mokinius rinktis krikščioniškąjį požiūrį į aktualiausias mūsų dienų moralės bei socialinio gyvenimo problemas.

Pamokos uždaviniai:

- Remiantis moksleivių patirtimi aptarsime už ką jaunas žmogus gali save mylėti.
- Skaitydami padalomosios medžiagos tekstą aptarsime kokios priežastys lėmė jaunų merginų pasirinkimą anksti pradėti lytinius santykius.
- Naudodamiesi padalomąja medžiaga išsiaiškinsime pagrindinius argumentus kuo jaunas žmogus rizikuoja pradėdamas lytinį gyvenimą iki vedybų.

Metodai:

Demonstravimas, individualus darbas, paskaita, darbas poromis, diskusija.

Mokomosios priemonės:

Spalvoti lapeliai, padalomoji medžiaga nr. 1; nr. 2.

Vertinimas:

Vertinant atsižvelgiama į aktyvų mokinio dalyvavimą pamokoje; gebėjimą analizuoti, sintetinti ir apibendrinti mokomąją medžiagą. Mokinio darbas pamokoje vertinamas kaupiamuoju balu.

Gebėjimai:

- Svarstyti, kodėl lytiškumą reikia suprasti kaip dovaną.
- Siekti laisvę rinktis suvokiant, kad esi atsakingas už savo poelgius. Vertinti vienokį ar kitokį savo pasirinkimą ir elgesį vadovaujantis sąžine.

Žinios ir supratimas

- Aptarti įvairius požiūrius į vyrą ir moterį ir paaiškinti biblinę sampratą.
- Apibūdinti lytiškumą kaip Dievo dovaną, aptarti jo paskirtį.

Pamokos eiga:

1. Malda.	3 min.
2. Pamokos temos ir uždavinių pristatymas.	2 min.
3. Praeitios pamokos kartojimas	4 min.
4. Individuali užduotis ir jos pristatymas	7 min.
5. Naujos pamokos dėstymas	10 min.
6. Darbo poromis pristatymas	10 min.
7. Darbo poromis tikrinimas	5 min.
8. Pamokos apibendrinimas. Refleksija.	4 min.

1. **Malda.** „Labas rytas, Dieve“ http://vilniauskc.lt/Dokumentai/Labas_rytas_Dieve.pps#271,3,

2. Pamokos temos ir uždavinių pristatymas.

Šv. Raštas sako: „Mylimieji, mes dabar esame Dievo vaikai, bet dar nepasirodė, kas būsime. (...) Kiekvienas, kas turi jame tokią viltį, skaistina pats save, nes ir jis yra skaistus. 1 Jn 3,2 – 3

Šiandien mes kalbėsime apie vieną iš septynių dorybių. Tai – skaistumas. Pamokoje mes:

- Aptarsime už ką jūs mylite save.
- Skaitysime jaunų mergaičių mintis apie savo intymią patirtį.
- Ieškosime argumentų, kodėl jaunas žmogus turėtų susilaikyti nuo ankstyvų lytinių santykių.

3. Praeitios pamokos kartojimas.

Mokiniam primenama meilės reikšmė žmogaus gyvenime.

Prisiminkime vieną žinomiausių Evangelijos paliepiimų: „Mylėk Viešpatį Dievą, visa širdimi, visa siela, visu protu ir visomis jėgomis“, - tai pirmas įsakymas“ (Mk 12,30). Praeitą pamoką įsigilinome į šią Švento Rašto eilutę ir pastebėjome vieną labai įdomų ir svarbų dalyką – ja nusakoma, kaip pasireiškia meilė. Meilė pasireiškia per emocijas, protą ir valią. *Mokiniai paskatinami prisiminti, kaip šiuos tris lygmenis (emocijas, protą, valią) galima pritaikyti kasdieniniame mūsų gyvenime.*

- *Būna dienų kaip jaučiamės puikiai – visus mylime, tačiau būna dienų kai užaina liūdesys.*
- *Meilė pasireiškia vienas kito pažinimu.*
- *Mokėjimas kitą asmenį padaryt laimingą, nesitikint jokio atlygio ypač kai pranyksta išorinis grožis, žavesys. Valios pastangos padeda išsaugoti santykius ir meilę kilus konfliktams.*

Vis dėl to jausmai būna nepastovūs, protu daug ką sunku suvokti, o valios pasirinkimai dažnai būna klaidingi. Taigi, bet koku atveju mums reikia gręžtis į tikrąjį meilės Šaltinį. Evangelijos pagal Joną trečiame skyriuje užrašyti bene žinočiausi Šventojo Rašto žodžiai: „Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo viengimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris Jį tiki, nepražūtų, bet

turėtų amžintąjį gyvenimą“. Dievo meilė nebuvo išreikšta vien tik jausmais, tai nebuvo vien tik noras įsigilinti ir suprasti žmonių problemas. Dievo meilė žmonėms pasireiškė konkrečiu sprendimu, veiksmu, valia. Jam tikrai nebuvo lengva atiduoti savo Sūnų. Tačiau meilė mums buvo tokia stipri! Tai pamoka ir pavyzdys mums, kad tikra meilė geba aukoti net ir brangiausius dalykus, geba kitą asmenį padaryti laimingą nesitikint jokio atlygio.

4. Individualus darbas.

Mokiniai ant spalvotų nedidelių lapelių parašo už ką jie save myli.

Pavyzdžiui:

- *Esu gražus*
- *Esu linksmas*
- *Esu geras ir t.t.*

Kiekvienas mokinys pristato savo lapelį klasės draugams ir klįjuoja ant lentos.

Mūsų prigimtis ragina mus mylėti save, todėl meilė sau yra įgimtas ir sveikas noras. Jei mylėti savo artimą yra dorybė, vertybė turėtų būti ir meilė sau, nes aš taip pat esu žmogus. Biblijos išmintis „mylėk savo artimą kaip patį save“ teigia, kad pagarba sau, meilė sau ir savęs pažinimas neatsiejami nuo pagarbos, meilės ir supratimo kitam žmogui. Tas, kuris myli save, gerbia, priima ir geranoriškas sau pačiam, yra linkęs taip pat elgtis ir su kitais.

5. Naujos pamokos dėstymas.

Seksualiniai santykiai daro įtaką ne tik asmeniui, bet ir keičia jo bendravimą, pasitikėjimą kitais.

Jaunimas kenčia nuo nevedybinių, atsitiktinių lytinių santykių padarinių.

Mokiniam padalinama padalomoji medžiaga su jaunų mergaičių pasisakymais apie savo pirmus lytinius santykius. Nuomonės paimtos iš internetinio portalo. Internetiniame portale buvo klausiama: ar gailiesi savo „pirmojo karto“? (1 lapas).

1. Kaip galvojate, kokios priežastys lėmė, kad merginos pasirinko ankstyvus lytinius santykius?
2. Kaip jos jaučiasi dabar?
3. Jei būtumėte jų draugas/draugė ką joms patartumėte?

Iš tikrųjų lytiniai santykiai – tai kūno „būdas“ vyro ir žmonos meilei išreikšti. Tačiau kai seksas ištraukiamas iš jam skirtų rėmų, sąmoningai ar nesąmoningai juo pradedama piktnaudžiauti. Pavyzdžiui: taip įrodomas vyriškumas, ar moteriškumas, kai seksas tampa tuo, kas nėra meilė ir t.t. Kam reikalingas žmogaus veidas, akys, širdis jei norima tik išsikrauti, atsipalaiduoti, patenkinti biologinį potraukį, patirti malonumą, kitais žodžiais tariant, išgerti vandenį ir išmesti vienkartinį puodelį. Mūsų dabartinėje visuomenėje propaguojamas „saugus seksas“. Tačiau kokias apsaugos priemones galime pasiūlyti jausmams, mintims, dvasiai? Vienintelė patikima ir šimtą procentinę apsauga nuo nepageidaujamų padarinių – tai susilaikymas nuo nesantuokinių lytinių santykių. Šių dienų psichologai pastebi, kad lytinė iškrova nereikalinga kūnui. Štai pavyzdžiui, dar senovės Graikijos atletams prieš olimpinės varžybas buvo patariama susilaikyti nuo intymių santykių. Taip pat elgtis raginami ir šių dienų sportininkai. Be maisto mes numirtume dėl to, kad negautume reikiamos energijos, o be sekso galime būti gyvi ir sveiki, nes jis energijos nesuteikia, o ją eikvoja. Žmogus jau nuo seno moka valdyti savo galias. Prisiminkime Saliamono žodžius „Žmogus, kuris nesusivaldo, yra kaip atviras miestas, kurio sienos sugriautos“ (Pat 25, 28)

6. Darbas porose. Padalinama padalomoji medžiaga, iš kurios mokiniai paprašomi išrinkti svarbiausius argumentus **kuo jaunas žmogus rizikuoja pradėdamas lytinį gyvenimą iki vedybų.** (2 lapas)

7. Darbo porose tikrinimas. *Mokiniai perskaito svarbiausius argumentus. Kitą pamoką galima šiuos argumentus kūrybiškai apdoroti ir padaryti plakatą. Šitas plakatas tiktų kitoms pamokoms, pvz. kalbant apie pornografiją.*

8. Pamokos apibendrinimas. Refleksija. Mokiniams užduodami keli klausimai.

- Šioje pamokoje skaityti jaunų žmonių patyrimai rodo, kad ikivedybiniai lytiniai santykiai draugystės nesustiprina, o ją griauną. Kaip manote Jūs?
- Kokią dovaną pateiksite savo vyrui ar savo žmonai, jei iki vedybų bus viskas atiduota?

Daugelis iš jūsų turbūt patiria socialinį spaudimą, esat tiesiogiai ir netiesiogiai raginamas pradėti ankstyvus lytinius santykius, naudoti apsaugos priemones, kurios apsaugo tik žmogaus kūną, bet ne sielą, jausmus, širdį. Negana to, seksas nuasmeninamas, išlaisvinamas nuo įsipareigojimų, atsakomybės, doros principų. Ką daryti, jei kažkam iš jūsų jau teko susidurti su nemaloniomis seksualinėmis patirtimis? Kaip gyventi toliau? Gera žinia, kad kiekvienas tavo gyvenimo etapas yra tinkamas pasikeitimas. Niekada nevėlu sustoti. Nevėlu pakeisti savo požiūrį ar bent jau bandyti gyventi kitaip. Nors fizinės nekaltybės sugrąžinti neįmanoma, moralinis skaistumas visada gali būti atgautas.

Pamokos pabaigoje paprašoma mokinių pabaigti sakinius: šią pamoką (išmokau, sužinojau, supratau, įsigilinau). Garsiai perskaitomi apibendrinimai. Mokinių darbas įvertinamas kaupiamuoju tašku.